

EHKÄISEVÄN PÄIHDETYÖN
JÄRJESTÖVERKOSTO

30.4.2020

Kannanotto: Alkoholin saatavuutta ei tule lisätä – ulosmyynnin laajentaminen on uhka hyvinvoinnille

Viime päivinä on keskusteltu yritysten tukemisesta laajentamalla alkoholin ulosmyyntioikeuksia ja nostamalla ulosmyytävien alkoholituotteiden vahvuutta sekä sallimalla pientuottajille kotiinkuljetuspalvelut. Esitetty määräaikainen muutos ei koskisi vain ravintoloita, vaan myös kioskit, huoltoasemat ja kahvilat voisivat myydä esimerkiksi vahvoja oluita ja viinejä kotitalouksille. Ehkäisevän päihdetyön järjestöverkosto vastustaa esitystä ja korostaa, että alkoholin saatavuutta ei tule lisätä. Suurella todennäköisyydellä alkoholin saatavuuden lisääminen kasvattaisi alkoholihaittoja. Kansalaisten hyvinvointia niin koronaepidemian aikana kuin sen jälkeenkin tulee edistää ja tukea hallitusohjelman mukaisesti.

Koronaepidemia on vaikuttanut suomalaisten arkeen monin tavoin. Rutiinit ovat muutoksessa, ja perheissä joudutaan ratkaisemaan työn ja lastenhoidon yhdistäminen. Samalla yhä useampi on yksinäinen. Huoli tulevaisuudesta painaa. Muuttunut arki ja koronaepidemian lieveilmiöt ovat osaltaan vaikuttaneet alkoholin käyttöön, kun juominen on siirtynyt koteihin. Monen kohdalla alkoholin käyttö on lisääntynyt.

Ulosmyyntipaikkojen lisääminen ja niissä myytävien alkoholituotteiden vahvuuden nostaminen jopa 16 prosenttiin vaikuttaisi alkoholin saatavuuteen huomattavasti. Aikaisemmin vain alkoholin vähittäismyyntimonopolin piirissä myydyt tuotteet olisivat myynnissä lähiravintoloiden lisäksi kaikissa myyntipisteistä, joilla on anniskelu-oikeus. On myös ehdotettu, että pienpanimot ja tilaviinin tuottajat voisivat aloittaa alkoholituotteiden kotiinkuljetuksen. Yritykset voisivat saada laajennetut myyntioikeudet pelkällä ilmoituksella valvontaviranomaiselle.

Alkoholilaki ei tällä hetkellä salli ehdotettuja muutoksia, uudistuksen valvontaan ei ole valmiita rakenteita, eikä sen seurantaan työvälineitä. Anniskelupaikkojen oma valvonta ei riitä, mikäli ulosmyyntiä lisätään ja kotiinkuljetus sallitaan.

Muutoksen taustalla on halu auttaa yrityksiä sekä tukea tuottajia. Laajennettuja oikeuksia eivät hyödyntäisi vain ruokaravintolat, vaan valikoimaa laajentaisivat todennäköisesti myös markettien kahvilat, naapurustojen kioskit, bensa-asemat ja lähipubit. Muutos saattaisi lisätä ravintoloiden myyntiä, mutta samalla se loisi lisää kilpailua, kun alkoholia olisi mahdollista myydä yhä useammassa paikassa sekä kuljettaa koteihin. Saatavuutta lisäävien toimien arvioitu hyöty ravintoloille on siis liioiteltu.

Poikkeusaikana terveys- ja sosiaalialan resurssit on sidottu koronaepidemian hallitsemiseen ja ehkäisyyn. Noin puolella miljoonalla suomalaisella alkoholin käyttö on riskitasolla ja noin 70 000 lasta asuu perheessä, jossa on päihdeongelmia ainakin toisella huoltajista. Alkoholin saatavuuden lisääminen olisi uhka hyvinvoinnille niin yksilö-, yhteisö- kuin yhteiskuntatasolla.

Hallitusohjelmaan on kirjattu tavoitteeksi alkoholin kokonaiskulutuksen vähentäminen sekä suomalaisten hyvinvoinnin lisääminen. Näitä tavoitteita tulisi edistää niin normaalioloissa kuin poikkeusoloissa. Samalla tuetaan kansalaisten pärjäämistä ja hyvinvointia koronaepidemian aikana ja sen jälkeen.

Ehkäisevän päihdetyön järjestöverkosto kampanjoi parhaillaan alkoholin käytön vähentämiseksi #tarviinkomätän -kampanjalla. Kampanjaa voi seurata sosiaalisessa mediassa #tarviinkomätän ja verkkosivulla www.eptverkosto.fi/tarviinkomatan.

Ehkäisevän päihdetyön järjestöverkosto edistää yksilöiden ja yhteisöjen hyvinvointia ja ehkäisevän päihdetyön edellytyksiä. Ehkäisevän päihdetyön verkosto yhdistää 55 järjestöä, jotka haluavat ehkäistä ja vähentää päihdehaittoja. Verkostoa koordinoi EHYT ry.

Lisätiedot:

Annika Eloranta
Yksikön päällikkö
EPT-verkosto, EHYT ry

+358504110357
etunimi.sukunimi@ehyt.fi